

SAKSFRAMLEGG

Løpenr.: 04/002608 Arkivsaksnr.: 03/04581

Emnekode: 661

Saksbehandler: Asmund Kristiansen

FORSLAG TIL NY LOV OM SKOGBRUK - HØRING

Rådmannens forslag til vedtak:

Gjøvik kommune, hovedutvalg for areal og miljø har følgende merknader til forslag til ny lov om skogbruk:

- **Formålsparagrafen må også ha et tyngdepunkt i produksjon av skogsvirke og i virkesforsyning til industrien, for at samfunnet skal oppnå en tilfredsstillende sikkerhet for skogressursene på lang sikt.**
- **Det bør på nytt vurderes om loven skal pålegge forvaltningsnivåene å ha nødvendig fagkompetanse på skog og skogbruk.**
- **Det bør utarbeides en egen forskrift om foryngelsesplikten. Her må det gjøres en del konkretiseringer blant annet fastlegges et minstekrav til tetthet i foyngelser. Forslagene i høringsdokumentet må betraktes som et absolutt minimum, og må gjelde levende planter etter at foryngelsen er ferdig etablert. Det bør i tillegg være retningslinjer for det optimale plantetall pr. dekar ved planting.**
- **Yngre skog må gis bedre beskyttelse en det forslaget legge opp til.**
- **Den nye loven bør inneholde muligheter for kommunene til å fastsette toleransegrenser for beitetrykk av vilt.**
- **I stedet for en lovfestet minstesats for avsetning til skogfond, bør man velge en formulering om at det må avsettes tilstrekkelig med midler til å sikre en tilfredsstillende foryngelse etter hogst. Alternativet er å heve minstesatsen til minimum 8%.**
- **Det er riktig at langsiktige investeringer må prioriteres ved bruk av skogfondet. Loven må klargjøre at dette også omfatter investeringer i skogsveger.**

Fakta:

Vedlegg: Utdrag av høringsdokumentet:

1. Hovedinnholdet i forslag til ny Lov om skogbruk.
2. Generelle merknader til lovforslaget.
3. Selve lovteksten.
4. Endringer i annet lovverk.
5. Forhold knyttet til iverksetting – oppheving av eldre lover.

Med brev av 04.12.03 sendte Landbruksdepartementet ut forslag til en ny Lov om skogbruk til høring. Loven skal erstatte Lov om skogbruk og skogvern av 21. mai 1965. En ny Lov om skogbruk ble varslet i St.meld.nr. 17(1998-99) Verdiskapning og miljø – muligheter i skogsektoren. I sin behandling av St.meld. nr. 17 bemerket Stortinget blant annet følgende:

”Det er viktig at en ny skogbrukslov blir en næringslov hvor prinsippet om frihet under ansvar opprettholdes. Loven må også gi klare rammer for de miljøhensyn som påhviler

skogbruket, og som er en viktig del av den enkelte skogeiers forvalteransvar. Den nye skogbruksloven må også videreføre en skogadministrasjon på kommune- og fylkesnivå med en organisasjon og kompetanse som gjør det mulig å følge opp regelverket og de skogpolitiske mål på en god måte regionalt og lokalt”.

Høringsfristen er 15. mars 2004. Saksframlegget vil bli lagt opp slik at vurderingene som ligger bak forslag til vedtak, så langt det er mulig, følger lovens paragrafer fra paragraf 1 og utover.

Det fremheves at utkastet er en næringslov hvor bærekraftig forvaltning, verdiskapning og sikring av biologisk mangfold er sentrale begreper. Det hevdes videre at lovutkastet som fremmes gir en mer helhetlig tilnærming til forvaltning av skogarealene og skogressursene enn gjeldende lov. Verdiskapning med basis i skog har derfor fått en sentral plass.

Egenvurdering:

Lovens paragraf 1. *Formålet med lova – innretting av loven.*

De fleste paragrafene regulerer eller tar sikte på å fremme verdiskapning knyttet til produksjon av trevirke. Men samtidig er ikke **produksjon av trevirke** nevnt i formålsparagrafen. Det hevdes riktignok i høringsnotatet at produksjon av trevirke vil være en kjerneaktivitet, men likevel ikke lenger så viktig at det nevnes i loven. Produksjonsmålet i gjeldende lov er dermed betydelig svekket. At loven er innrettet annerledes enn gjeldende lov vises i utsagn som; ”Verdiskaping med grunnlag i skog kan fremme mange aktiviteter, men kjerneaktiviteten er produksjon av trevirke”. Eller; ”Strategiar der forvaltning og drift av skogen siktar mot andre varer og tenester enn produksjon av tømmer, vil såleis være innafor ramma av lova”. Dette er sitat fra høringsdokumentet.

Det er heller ikke lenger et uttrykt mål at forvaltning av skogen skal sikre en effektiv og jevn **tilførsel av råstoff til vår treforbrukende industri**. Det slås faktisk fast at slike mål er mindre relevante enn før på grunn av at mulighetene for innport av tømmer har blitt bedre, og at den faktiske importen har blitt betydelig. Dette kan virke som en svært kortsiktig vurdering. Det er ikke uten videre klart at importen av tømmer blir like stor i tiden fremover som den er i dag. Velstandsøkning og økt foredling i de landene vi importerer fra, vil føre til begrensning i det kvantumet som tilbys, og samtidig føre til økning i prisene på importvirke. Samtidig har vi allerede økt fokus på den risiko for spredning av skadegjørere på skog som tømmerimporten representerer. På denne bakgrunn virker det kortsiktig å ikke ta hensyn til produksjonsmål og råstofftilførsel i innrettingen av loven. Et produksjonsmål og et kvalitetsmål er en nødvendig forsikring i en meget langsiktig næring, dersom mulighetene i fremtiden ikke skal svekkes.

Innrettingen av loven bør derfor også ha et tyngdepunkt i produksjon av fiber og i virkesforsyning til industrien, for at samfunnet skal oppnå en tilfredsstillende sikkerhet for ressursene på lang sikt.

Slik lovforslaget er innrettet i dag gir det stor frihet til privat næringsutøvelse men liten sikkerhet for ressursituasjonen. Sikring av tilstrekkelige skogressurser kan komme til å bety mye for landets råstoffsituasjon.

Lovens paragraf 3. Skogbruksstyresmakt.

Begrepet "skogoppsyn" foreslås fjernet fordi man mener at en slik benevning vil gi et feil inntrykk av de oppgavene som ligger til stat og kommune. Skogoppsynet er en godt innarbeidet benevning og den har bidratt til å gi de som arbeider med skoglovforvaltning en identitet. **I forhold til de arbeidsoppgavene som ligger til det offentlige, kan den gamle benevningen godt beholdes.** Lovforvaltningen vil også framover måtte bestå av en kombinasjon av planlegging, rådgivning og kontroll. Vårt nyeste "oppsyn", Statens Naturoppsyn legger mye av det samme innholdet i sitt "oppsynsarbeid".

I omtalen av organisering av skogforvaltningen i Norge sier forslaget at det er viktig at den lokale skogbruksadministrasjonen har **tilstrekkelig kapasitet og kompetanse** til å møte utfordringene på en effektiv måte. Ved å fjerne kravet til kommunene om å ha tilstrekkelig kompetanse tilsatt, blir denne intensjonen ikke ivaretatt i loven.

Lovens paragraf 6. Forynging og stell av skog.

Paragrafen inneholder en plikt for skogeier til å forynge skog etter hogst. Slik forslaget er utformet innebærer dette en bedre konkretisering av foryngelsesplikten enn bestemmelse i gjeldende lov. Dette er både viktig og riktig, i og med at de ressurser som samfunnet vil kunne legge i kontrollvirksomhet høyst sannsynlig vil bli mindre i fremtiden. Dessuten er det viktig å tydeliggjøre skogeiers ansvar.

En er enig at det bør utarbeides en egen forskrift om foryngelsesplikten. Her må det gjøres en del konkretiseringer blant annet minstekrav til tetthet i foryngelser. Forslagene i høringsnotatet må betraktes som et absolutt minimum, og må gjelde levende planter etter at foryngelsen er ferdig etablert. En bør i tillegg vurdere om forskriften også skal inneholde retningslinjer for det optimale plantetall på hver bonitet.

Forskriften må også konkretisere hva som kan godtas som foryngelse. Her må produksjonsmålet gjenspeiles, slik at det ikke kan hevdes at en alminnelig naturlig gjenvekst, som bare ivaretar vedproduksjon, blir godtatt som et minstekrav.

Lovens paragraf 8. Hogst og måling.

Lovforslaget beskytter ikke lenger "yngre skog". I gjeldende skoglov, jfr. § 16. første ledd, finnes det en lovmessig beskyttelse mot hogstformer i yngre skog som kan forringe dens videre gunstige utvikling både produksjons- og kvalitetsmessig. I praksis har dette betydd at snauhogst i utgangspunktet har vært forbudt i yngre skog.

At beskyttelse av yngre skog er tatt vekk må sees i sammenheng med innrettingen av loven. Friheten for skogeier til å basere sin virksomhet på annet enn fiberproduksjon blir enklere om det blir legalt å snauhogge yngre skog. 35-40 år gammel skog inneholder i mange områder lite tømmer, men kan gi mange sekker ved. Igjen ser vi at lovforslaget ikke sikrer langsiktig ressursppbygging på samme måte som i dag. Dette mener en er feil.

Yngre skog må gis enn bedre beskyttelse enn det loven legger opp til.

Lovens paragraf 9. Forebyggende tiltak.

En er enig i at skogloven bør inneholde muligheter for kommunene til å fastsette toleransegrenser for beitetrykk av vilt.

Skal slike toleransegrenser bli objektive er det vanskelig å tenke seg at de kan fastsettes uten en forutgående beitetaksering i hele eller deler av kommunen.

Lovens paragraf 14. Innbetaling til skogfond.

Det er viktig at loven viderefører prinsippet om at en del av inntektene ved salg av tømmer skal avsettes til å sikre foryngelse etter hogst, og andre langsiktige investeringer i skog. Begrepet ”skogfond” dekker bedre hva dette i realiteten er, selv om begrepet ”skogavgift” også er godt innarbeidet.

Forslaget legger opp til å lovfeste en minstesats for avsetning til skogfond, nemlig 2% av virkets bruttoverdi. **Her burde man heller velge en formulering om at det må avsettes tilstrekkelige midler til å sikre en tilfredsstillende foryngelse etter hogst, subsidiært må prosentsatsen heves til minimum 8%.**

Med en tømmerpris på kr. 350,- pr. kbm, 25 kbm pr dekar, og 2% avsetning til skogfond, vil det bli beskjedne kr. 175,- pr dekar til å dekke en ny foryngelse. 8% avsetning vil i samme eksemplet gi kr. 700,- pr dekar, hvilket ligger i nærheten av normale plantekostnader.

Lovens paragraf 15. Bruk av skogfondet.

Det er riktig at langsiktige investeringer prioriteres ved bruk av skogfondet. Loven må klargjøre at langsiktige investeringer også omfatter investeringer i veger. Et tilfredsstillende vegnett er helt fundamentalt for at skognæringen skal være lønnsom. Avveining mellom utbygging og miljøhensyn bør ivaretas gjennom grundig planlegging, og ikke reguleres gjennom bruken av skogfondet.

Gjøvik, 10.03.04

Trond Lesjø

Nils Hesthagen